בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ד', כ' באלול תשס"ו (13 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ' באלול** בשנת תרע"ה [30.8.1915], **אבשלום פיינברג יצא למצרים** להציע למודיעין הבריטי שירות ידיעות צבאי מהארץ, שיאורגן על ידי **קבוצת ניל"י** [=ראשי תיבות של "**נצח ישראל לא ישקר**"], שהוקמה ביוזמת **פיינברג** והאחים **אהרון** ו**אלכסנדר אהרונסון**).

הרקע להקמת הארגון

בשנת 1914 פרצה מלחמת העולם הראשונה. הצדדים הלוחמים היו:
מעצמות המרכז - האימפריה האוסטרית-הונגרית, גרמניה, האימפריה העות'מאנית ובולגריה.
מדינות ההסכמה - כללו 24 מדינות ובראשן בריטניה, צרפת ורוסיה.
תורכיה, שעדיין שלטה בארץ, הצטרפה למעצמות המרכז.

צבאות בריטניה, נעו לכיוון המזרח התיכון וכבר פתחו בסיסים במצרים. היישוב היהודי ראה בהתקדמות הבריטים פתח לשחרור משלטונם של התורכים. ההערכה היתה כי בריטניה תנצח במלחמה, וניצחונה עדיף ליישוב היהודי ולסיכוי להגיע לעצמאות. באפריל 1915 הוקמה מחתרת "ניל"י" רשת ריגול, שסייעה לבריטים לזרז את תבוסת תורכיה. חברי הרשת היו ממייסדי המושבות ו**היא מנתה 35 חברים**. בין המייסדים היה האגרונום **אהרון** אהרונסון (מגלה אם החיטה), אחותו **שׂרה** , אבשלום **פיינברג** ויוסף **לישנסקי**.

פעילות הארגון

בספטמבר 1915 **התקיימה במצריים פגישה** בין קצין בריטי ואבשלום פיינברג, בה סוכם כי מדי פעם יתקרבו אוניות מלחמה בריטיות לחוף עתלית, ויביאו עמן כסף, ציוד והוראות פעולה, ויקבלו את הידיעות שנאספו עבורם. [פרטים על השתלשלות המפגש, בע"ה, מחר]. באחת הפעמים, נתפס הקצין הבריטי על ידי התורכים, והקשר בין הבריטים ומחתרת ניל"י, נותק. על מנת לחדש את הקשר, ביים אהרון אהרונסון את "נפילתו" בידי הבריטים. מאחר שבוששׁ לחזור ממשׁימתו, נשלחו אבשלום פיינברג ויוסף לישנסקי, מחופשׁים לערבים, אל קווי ההגנה של הבריטים באל עריש. בדרך נתגלו על ידי בדווים. אבשלום פיינברג נרצח, ויוסף לישנסקי, פצוע, הצליח להימלט למצריים, שם פגש את אהרונסון, והקשר עם הבריטים חודש.
בין השאר, **הבריטים נתנו לאנשי ניל"י מכשיר קשר**. אנשי המחתרת התקשו בהפעלת המכשיר ולכן העדיפו קשר באמצעות יוני דואר. ב - 30 לאוגוסט 1917, **הפריחה שׂרה אהרונסון זוג יונים** שלרגליהן קשורות ידיעות. אחת היונים נחתה בחצרו של **אחמד בק**, מושל קיסריה מטעם התורכים. לאחר קריאת הידיעות שנשׂאה היונה, הציגו התורכים את היונה בכלוב על שולחן בבית מלון בזיכרון יעקב. השמועה על תפיסת היונה פשטה במהירות בכל הארץ.

ב - 2 באוקטובר **עצרו התורכים רבים מחברי הרשת** והם נענשו קשות, ביניהם היתה שׂרה אהרונסון. למרות עינויים קשים שעוּנתה על ידי התורכים, לא גילתה שׂרה את מקום הימצאם של חבריה שלא נתפסו. משנודע לה שהיא עומדת להישלח לבית הדין הצבאי בדמשׂק, העדיפה למות - היא ירתה בעצמה ומתה. מותה של שׂרה סימן את הפסקת פעילות ניל"י. ["http://upload.wikimedia.org/wikipedia/he/thumb/b/b1/AvshalomF2.JPG/415px]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**
בשׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל